

Motion av Gizela Sladic´ m.fl (s) om att utveckla kulturpolitiken för ungas behov

Ungas engagemang, skapande förmåga och kritiska tänkande ska tas tillvara som en resurs (FN:s barnkonvention)

Stockholms län har snart 2 miljoner invånare, fördelade över 26 kommuner. Befolkningen är mycket ung, närmare 600 000 personer är under 24 år. I Stockholms län finns cirka 20 procent av landets skolelever. Här finns cirka 600 grundskolor och 75 gymnasieskolor. Antalet elever med utländsk bakgrund är 27 procent i Stockholms län, vilket är nästan dubbelt så mycket som riksgenomsnittet på 16 procent. I stort utgör var femte invånare i länet en annan kulturell/etnisk bakgrund än den svenska. Denna unga och mångfaldiga befolkning äger en enorm potential men präglas samtidigt av problem med att integreras i samhället och eller få fäste på arbetsmarknaden.

Kulturens viktiga drivkrafter lyfter fram kunskap och upplevelser. Med kulturen som verktyg formas människor både som individer och samhällsvarelser. Fantasin och konsten i alla dess former ger stoff till upplevelser och eget skapande. Samtidigt bidrar kulturen till skapandet av identitet och delaktighet, till social och ekonomisk förnyelse. Öppenheten, möten och utbyte förutsätter en beredskap att ta emot det nya och att lyfta fram regionens bidrag till den gemensamma utvecklingen.

Ungdomar är stora kulturkonsumenter och flitiga kulturutövare, men samtidigt en grupp med lite pengar och därför beroende av offentligt finansierade och organiserade verksamheter. Antalet ungdomar kommer att öka de närmaste åren, vilket kommer att leda till ökad efterfrågan på olika kulturella uttrycksformer och möjlighet till delaktighet.

Det kulturutbud som finns idag är inte tillgängligt för alla barn och ungdomar. Stora geografiska avstånd, alltför liten kapacitet i verksamheterna, brist på resurser och för dålig samordning mellan olika aktörer, samt familjers ojämlika ekonomiska situation är faktorer som påverkar ungdomarnas möjligheter att komma i kontakt med olika typer av kulturyttringar. Bristande kunskaper om behoven hos olika målgrupper och hur kulturinstitutionerna når ut till dem har också betydelse.

Det bör vara grundläggande att diskutera frågor om en gemensam kultursyn, regionens möjligheter, mål och strategier för att ung kultur ska kunna lyftas fram och utvecklas samt visa hur man på kort och lång sikt kan bidra till att stärka kulturens utveckling.

Verksamhetsutveckling

En bra omvärldsbevakning är nödvändig för att hitta nya sätt att arbeta och utveckla kulturpolitiken i vår region. Kulturförvaltningen i Stockholms läns landsting saknar idag en del av denna kompetens. En tjänst som utvecklingsledare bör därför inrättas, vars huvudsakliga

ansvar är att utveckla kulturförvaltningens arbete inom områdena: EU:s kulturpolitik och de EU-fonder som, i högre grad än idag, kan användas för att finansiera delar av kulturnämndens verksamheter, samt att leda projekt och processer inom Stockholmsregionen som handlar om verksamhetsutveckling.

En utvecklingsledares arbete skulle vara att undersöka möjligheterna att driva projekt med stöd från EU. Det finns mycket resurser som skulle kunna användas för att utveckla kulturen i Stockholms läns landsting. Men det krävs kompetens för att utveckla goda idéer och att utforma ansökningar för att vara framgångsrik i detta arbete. Sll:s roll kan vara att agera som stödande partner, medfinansier, initiativtagare eller projektägare.

De kreativa industrierna – nya kulturyttringar som har blivit en del av ungdomars vardag

Dagens ungdomar lever i ett mediasamhälle. Film, tv, musik och datorspel är en naturlig del av ungdomskulturen. Det är deras vardag i skolan och på fritiden. Det handlar inte bara om att titta eller spela det handlar om att skapa. I ungas värld konkurrerar inte biblioteket med teatern; filmen är inget hot mot nyskapande barnteater och konst är lika nödvändigt som musik och dans.

Den digitala kommunikationsteknologin genomsyrar idag allt fler delar av samhället. Förändringarna är snabba och påverkar våra vanor, uttryckssätt och kultur- och fritidsaktiviteter. Framförallt bland många unga har kommunikation via internet, datorspel och film blivit en viktig del av kulturen och för många en livsstil. Datorspel har vuxit fram som kulturform och fritidsaktivitet. Att spela är inte enbart en individuell aktivitet. Unga spelar tillsammans över internet och i föreningar. Det skapas också särskilda mötesplatser, både virtuella och fysiska, kring datorspel. Datorspel ingår ofta i ett populärkulturellt sammanhang och är exempelvis kopplade till film, serietidningar, böcker, tv-serier eller sport.

För att exemplifiera hur datorspel utvecklas som kultur kan nämnas hur tevespelet Halos musik har uppförts och spelats på berömda konsertscener, bland annat i Berwaldhallen. Den nya kultur som växer fram kring dator-/TV-spel och klassisk musik är en syntes, en helhetsupplevelse med musik, visualitet och dramaturgi och skapar en ny spännande konsertform. Musik, dans och film skapar tillsammans en magnifik föreställning.

Nycirkus – mer konst än cirkus

I nycirkus blandas traditionell cirkuskonst med nutida ungdomskultur som streedance och hip-hop. Här blandas många olika uttryckssätt och konstformer vilket ger alla barn och unga möjlighet att uttrycka sin skaparlust och unika personlighet. Nycirkus kan vara humoristiska trollkonster eller tekniskt avancerade trapetsövningar, jonglering eller absurda små dramastycken till rockmusik. Alla kan hitta sitt sätt att uttrycka sig - utifrån vad de själva vill och kan.

Nycirkus väcker lust och stärker ungas självförtroende. Nycirkus lockar till fysisk aktivitet i ett lustfyllt sammanhang, som inte bygger på tävling. Träningen stimulerar både motorik, koordination och koncentration. Eftersom många nummer - liksom själva föreställningen - är resultat av ett gemensamt arbete tränas också sociala förmågor som samarbete, tillit och ansvar.

Alla människor har en kreativ kraft. Det är utgångspunkten i nycirkus. Cirkus Cirkör har etablerat sig som en av Sveriges mest inspirerande organisationer med ungefär 300

medarbetare varav 30 fast anställda. Cirkör bedriver föreställningar och pedagogisk verksamhet. Varje år möter man mer än 20 000 barn och unga genom kurser och träning. År 2007 spelades 220 föreställningar som sågs av 70 000 personer. Cirkus Cirkör är ett varumärke för Stockholms region. De är väl kända i Europa och i många andra delar av världen.

Nycirkusen befinner sig i en spännande utveckling mot större konstnärliga och interdisciplinära uttrycksformer. Nycirkus ligger i tiden. Det är en *framtidskonst* och det ligger klar definitiv potential i detta.

Idrott betyder mycket för många ungdomar

I SLL:s program för hälsofrämjande konstateras att folkhälsan är en viktig grundsten för den ekonomiska, sociala och mänskliga utvecklingen. En stor del av problemen och sjukdomarna kan förebyggas med hjälp av hälsofrämjande och förebyggande arbete. Idrott, motion och kultur har en särskild betydelse för främjandet av välbefinnandet. Målet är att människorna ska bevara sin fysiska och intellektuella funktionsförmåga länge och därigenom också vara kvar i arbetslivet längre än i dag.

Till sin omfattning är idrotten den största företeelsen inom det föreningsliv som ungdomar deltar i. Unga är mycket aktiva inom idrotten och de lägger ner mycket tid på aktiviteterna. Idrotten har också stora möjligheter att växa ytterligare.

Kultur och idrott har ett värde i sig, som inte minskas av att det instrumentella värdet betonas. Tvärtom. Det är bra att man i det politiska beslutsfattandet utanför kultur- och idrottskretsarna varseblir både det fysiska (idrott) och andliga och intellektuella kulturfältet i sina olika former och deras breda betydelse för hela samhället och individen. Tiden är inne för ett uppsving för kultur- och idrottsfrågor i vårt samhälle. Därför bör kulturnämnden öka sina satsningar på idrotten.

Ung aktiv kultur

Mängder av undersökningar har kartlagt ungdomars kultur vanor. Utredarna har också sett att offentliga kultursatsningar missar 18–25-åringarna p.g.a. att kultursatsningarna främst riktas till grundskolan. Ofta känner sig dessutom eleverna i endast liten utsträckning delaktiga i kulturaktiviteterna.

Ungdomar identifierar sig med olika livsstilar och subkulturer, vilka ofta går på tvärs mot de traditionella begreppen. Det är en självklarhet att ung kultur ska vara för unga, av unga och med unga. Organisationsformen får inte begränsa flexibiliteten.

Ungdomar är också flitiga kulturutövare – de dansar, sjunger, skriver låtar, ritar, syr kläder, lajvar, filmar och spelar teater. Det som efterfrågas från ungdomar är förutsättningar att driva de frågor och verksamheter man är intresserad av, kortare beslutsgångar och att engagemanget inte ska behöva vara livslångt. Det blir allt viktigare för den yngre befolkningen att göra saker här och nu.

För att underlätta ungas kulturyttringar och stödja deras arbete bör ett nytt stöd införas i Stockholms läns landsting. Stödet ska vara enkelt att söka; det ska inte dröja lång tid mellan idé och genomförande; arrangemangen ska vara utåtriktade och bygga på de ungas egna idéer. Stödet kallar vi *Snabba Cash*. Det riktar sig till unga, 13–25 år, som kan använda det för att söka stöd för sina egna aktiviteter som riktar sig till andra ungdomar i länet. Ansökningarna får

gälla ”cross-over-projekt” som fångar upp nya former och trender bland ungdomar och uppmuntrar spontana grupper och nya sammanhang.

Stockholms län måste se på ungdomar som resurser med en nyfikenhet på kulturen och som via kulturell aktivitet kan få ett ökat självförtroende och en tillit till vuxenvärlden. Stockholms län måste acceptera det nya och för oss okända. Vi måste kunna ge stöd och bidrag med kort varsel och utan garantier om ett alltid lyckat resultat.

Med en ökad ambitionsnivå från Stockholms läns landstings sida kan upplevelseindustrin, idrotten, Cirkus Cirkör och en framtida nationalscen för nycirkus och internationell scenkonst, växa och utvecklas. Det kommer att stärka våra ungdomar. Och det kommer att stärka Stockholmsregionen i Europa och i världen.

Med hänvisning till ovanstående förslår vi att landstingsfullmäktige beslutar:

- att grundstödet till idrotten ökas till 2 miljoner kronor.
- att nivån på stödet till idrotten löpande kompenseras i takt med den allmänna prisutvecklingen.
- att en verksamhetsutvecklingstjänst inrättas vid kulturförvaltningen med ansvar för bland annat EU-ansökningar.
- att Stockholms läns landsting stödjer uppbyggnaden av en nationalscen för nycirkus och internationell scenkonst i Botkyrka.
- att stödet ”snabba cash” införs och inriktas särskilt mot ungdomar i åldrarna 13-25 år.
- att upplevelsebranschen ges särskild prioritet i Stockholms läns landstings kulturpolitiska arbete.
- att Stockholm läns landsting bidrar till att skapa virtuella och fysiska mötesplatser för upplevelsebranschen.

Stockholm den 2 oktober 2008

Gizela Sladic

Ingela Nylund Watz

Dag Larsson

Lars Dahlberg

Inger Ros

Anna Kettner